

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

4.1 ความเป็นมาของกลุ่มออมทรัพย์

4.1.1 กลุ่มออมทรัพย์บ้านสันต้นม่วงใต้

1) ที่ตั้งอยู่ที่อาคารโรงเรียนบ้านสันต้นม่วงใต้ หมู่ 9 บ้านสันต้นม่วงใต้ ตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลสันปูเลยอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอดอยสะเก็ด มีจำนวนหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน สภาพทั่วไปของตำบลสันปูเลยมีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอ มีประชากรในเขต อบต. จำนวน 9,078 คน และจำนวนหลังคาเรือน 3,314 หลังคาเรือน อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม หัตถกรรม และรับจ้าง

2) ประวัติ กลุ่มออมทรัพย์เริ่มต้นจากชาวบ้านประสบปัญหาขาดเงินทุนต้องกู้ยืมเงินกู้ยืมออก ระบบอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 20 บาทต่อเดือน ผู้ใหญ่บ้านจึงรวมตัวประชุมกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เริ่มก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในเดือนมกราคม 2543 และที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาเลือกคณะกรรมการเพื่อมาทำงานกลุ่ม โดยเริ่มมีแหล่งที่มาของเงินทุนก้อนแรกได้มาจากกลุ่มสตรีแม่บ้านจัดงานได้เงินจำนวน 34,000 บาท และรับฝากเงินฝากสัจจะจากสมาชิก 130 คนๆ ละ 10 บาท และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมคนละ 20 บาท ได้เงินมาจำนวน 14,580 บาท ในการเริ่มก่อตั้งพัฒนาชุมชนได้ให้แนวความคิดการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ การบริหารกลุ่ม และตัวอย่างระเบียบข้อบังคับ วิธีการของการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จแล้ว และคณะกรรมการได้ไปศึกษาดูงานด้านบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ชนะเลิศในการประกวดกลุ่มออมทรัพย์ที่จังหวัดเชียงราย คือกลุ่มออมทรัพย์บ้านโป่งเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

3) วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสมาชิกออมทรัพย์ของตนเองเอาไว้ในทางมั่นคง และได้รับผลประโยชน์ตามสมควรจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิกส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและ

ช่วยเหลือตนเองในหมู่สมาชิก เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนงานด้านสาธารณประโยชน์รับฝากเงินจากสมาชิกองค์กรอื่นในหมู่บ้านสันตติม่วงได้

4) คุณสมบัติสมาชิกต้องเป็นผู้ที่มีความเห็นชอบในวัตถุประสงค์ของกลุ่มออมทรัพย์ตั้งจะสันตติม่วงได้ เป็นผู้มิรายได้จากการประกอบอาชีพของตนเองที่สุจริต เป็นผู้ที่อยู่ตามลำเเนาทะเบียนในหมู่บ้านสันตติม่วงได้ เป็นผู้ที่มีความประพฤติและนิสัยที่ดี ผู้สมัครเป็นสมาชิกต้องยื่นใบสมัครต่อคณะกรรมการดำเนินการและต้องมีผู้รับรองที่เป็นสมาชิกมาก่อนไม่น้อยกว่า 10 คน และต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ารายละ 20 บาท โดยไม่มีสิทธิในการเรียกคืน

5) การพ้นจากสมาชิกเมื่อตาย หรือลาออก หรือย้ายไปอยู่ที่อื่น หรือความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการจำนวน 2 ใน 3 ของคณะกรรมการให้ออก หรือถูกคำพาดษาจากศาลให้ลงโทษจำคุก

6) สมาชิกประเภทสามัญ หมายถึง ผู้ที่เป็นสมาชิกและถือหุ้นโดยชำระเป็นรายเดือนประเภทวิสามัญ หมายถึง สมาชิกที่เป็นองค์กรต่างๆในหมู่บ้านสันตติม่วงได้โดยมีผู้รับผิดชอบโดยตรงและสามารถออกเสียงได้องค์กรละ 1 เสียง และประเภทสมทบ หมายถึง ผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงเพียงครึ่งเสียง

7) จำนวนสมาชิก ณ สิ้นปี 2548 2549 และเดือนมิถุนายน 2550 มีจำนวน 276 คน 333 คน และ 378 คน ตามลำดับ

8) วัตถุประสงค์ในการขอกู้สมาชิกต้องยื่นตามแบบขอกู้ต่อคณะกรรมการเงินกู้ทุกครั้งด้วยตนเอง วงเงินกู้ครั้งละไม่เกิน 5 เท่า ของค่าหุ้นที่ชำระแล้วการกู้เงินทุกครั้งต้องแสดงวัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้อย่างชัดเจน

9) กำหนดระยะเวลาการชำระเงินกู้สมาชิกต้องชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยทุกๆวันที่ 5 ของเดือน ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ สมาชิกต้องชำระเป็นงวดๆละเท่าๆกันทุกเดือนสมาชิกต้องชำระเงินกู้คืนเป็นจำนวนตามเหมาะสม แต่ไม่เกิน 10 งวด และเป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการกำหนดให้ผู้ทีเกินออมทรัพย์เกินกว่า 10,000 บาท นั้นสามารถชำระเงินกู้ได้งวดละไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท จนกว่าจะชำระหนี้เสร็จสิ้นได้

10) กำหนดอัตราดอกเบี้ย อัตราไม่เกินร้อยละ 24 ต่อปี ผู้ที่ชำระเงินกู้ล่าช้าให้หักลดเครดิตลงครั้งละร้อยละ 20

11) ผู้ค้ำประกันจะต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์และไม่ใช่นบุคคลเดียวกันกับผู้ขอกู้ ผู้ค้ำประกันสามารถค้ำประกันได้ครั้งละไม่เกิน 2 คนและจะต้องมีหุ้นสะสมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์ไม่น้อยกว่าเงินกู้ของผู้ที่ขอกู้นั้นหากผู้กู้สามารถหาผู้ค้ำประกันได้จำนวนเกินกว่า 2 คน ย่อมกระทำได้โดยผู้ค้ำประกันทั้งหมดต้องมีหุ้นสะสมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าจำนวนที่กู้ ผู้ค้ำประกันจะต้อง

รับผิดชอบในการกู้เงินที่ตนเป็นผู้ค้ำประกันนั้นๆ โดยไม่มีเงื่อนไขอื่นๆ ที่นอกเหนือสัญญาค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันมีความประสงค์จะลาออกจากสมาชิกภาพจะต้องหาสมาชิกอื่นมาค้ำประกันแทนตนก่อน ผู้ที่มีเงินสะสมเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนที่ขอกู้ยืมมีสิทธิ์ที่ใช้หุ้นสะสมของตนเองค้ำประกันเงินกู้ครั้งนั้นได้ ผู้ค้ำประกันและผู้ขอกู้จะต้องปฏิบัติตามสัญญาว่าด้วยการกู้เงินของกลุ่มออมทรัพย์ฯ จะบ้านสันตน์ม่วงได้ตามแบบและสัญญาค้ำประกันนั้นทุกกรณี และผู้กู้สามารถนำหลักทรัพย์ในกรรมสิทธิ์ของตนเองเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินก็ได้

12) การควบคุมเงินการจ่ายเงินกระทำได้โดยเหรียญของกลุ่มและการจ่ายเงินทุกครั้งต้องมีการบันทึกเสมอ สมุดเงินสดและทะเบียนจ่ายเงินเสนอต่อประธานกรรมการประกอบการจ่ายเงินทุกครั้ง การเบิกถอนเงินจากธนาคารกระทำได้โดยเหรียญของกลุ่มพร้อมบันทึกเหตุผลเสนอต่อประธานและประธานลงนามอนุญาตแล้วเท่านั้น การนำเงินฝากธนาคารให้นำฝากกับธนาคารออมสิน เพียงแห่งเดียวและใช้ชื่อเจ้าของบัญชีว่า “กลุ่มออมทรัพย์ฯ จะบ้านสันตน์ม่วงได้” เพียงบัญชีเดียว เงินออมของสมาชิกให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำเข้าฝากในบัญชีกลุ่มออมทรัพย์ฯ จะบ้านสันตน์ม่วงได้โดยทันทีในวันที่ธนาคารได้เปิดดำเนินการ การอนุมัติการจ่ายเงินทุกกรณีเป็นอำนาจของประธานกรรมการแต่เพียงผู้เดียวหรือผู้ที่ประธานกรรมการได้มอบหมายหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรแล้วเท่านั้น

13) การจัดสรรเงินกำไรประจำปีจะจัดสรรเมื่อครบปีรอบดำเนินการสมาชิกจะได้รับเงินดอกเบี้ยเป็นเงินปันผลค่าหุ้นในอัตราไม่เกิน 13 บาทต่อปี จ่ายเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการร้อยละ 10 ของยอดกำไรสุทธิในรอบปีนั้นๆ จัดสรรเป็นเงินสาธารณประโยชน์ตามความเห็นของคณะกรรมการ จ่ายเป็นค่าดำเนินการของกิจการกลุ่มออมทรัพย์ ตามที่มติประชุมใหญ่สามัญ/วิสามัญเห็นชอบอนุมัติ การจัดสรรให้เป็นเงินปันผลจะจัดสรรให้กับสมาชิกที่ชำระค่าหุ้นติดต่อกันและครบกำหนด 12 ครั้งในปีดำเนินการนั้น กำไรที่เหลือจากการจัดสรรแล้วให้นำไปเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

14) เงื่อนไขในการฝากเงินของสมาชิกสามัญทุกคนต้องส่งค่าหุ้นเป็นรายเดือนทุกๆ วันที่ 5 ของเดือนระหว่างเวลา 9.00 น. ถึง 13.00 น. สมาชิกสามัญแต่ละรายจะถือก็หุ้นก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน 30 หุ้นๆ ละ 10 บาท หรือ 300 บาท สมาชิกวิสามัญจะถือหุ้นจำนวนกี่หุ้นก็ได้ และจะขอดอนหุ้นได้ต่อเมื่อครบวาระเป็นปีๆ ไป การชำระค่าหุ้นต้องชำระตามเวลาที่กำหนด หากเกินเวลาที่กำหนดจะถือว่าขาดการชำระในเดือนนั้น มีสิทธิ์ที่จะขอดอนหุ้นได้โดยแจ้งหรือทำเรื่องขอดอนล่วงหน้าต่อเจ้าหน้าที่ไว้และเจ้าของหุ้นมิได้เป็นผู้ค้ำประกันเงินแก่ผู้ใดจึงจะสามารถดอนหุ้นได้

15) เงื่อนไขในการขอกู้ของสมาชิก ต้องเป็นสมาชิกอย่างถูกต้องแล้วไม่มีหนี้สินกับกลุ่มออมทรัพย์ มีผู้ค้ำประกัน 2 คนที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์และไม่ใช่บุคคลในครอบครัวเดียวกับผู้กู้

4.1.2 กลุ่มออมทรัพย์บ้านป่าสา

1) ที่ตั้งกลุ่มออมทรัพย์ตั้งบ้านป่าสาตั้งอยู่เลขที่ 108/1 หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลสันทรายตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิง ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสาร์ภักดิ์ 13 กิโลเมตร มีประชากรในเขต อบต. จำนวน 5,773 คน อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม เช่น ทำสวนลำไย ปลูกพืชตามฤดูกาล อาชีพรอง คือ อุตสาหกรรมในครัวเรือน ค้าขาย รับจ้างทั่วไป

2) ประวัติเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2541 สถานที่ตั้ง อาคารที่ทำการกลุ่มเลขที่ 108/1 หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีสมาชิกรุ่นบุกเบิกมีจำนวน 136 คน เงินฝากตั้งจะ 7,800 บาท ช่วงเริ่มก่อตั้งกลุ่ม ประชาชนในหมู่บ้านขาดความเชื่อมั่นเนื่องจากการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์แล้วต้องล้มไปหลายกลุ่ม คณะกรรมการจึงต้องทำงานด้วยความเสียสละโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเวลา 3-4 ปี จนสามารถสร้างกลุ่มได้สำเร็จและดำเนินงานมาได้จนถึงปัจจุบัน

3) วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคน โดยให้การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเองสมาชิกและยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความวางใจซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาสังคมโดยให้เกิดความสามัคคี การทำงานร่วมกันเป็นประชาธิปไตย ทำงานระบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการประหยัดและออมเพื่อให้เกิดทุน

4) คุณสมบัติสมาชิกต้องเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านไม่จำกัดเพศ วัย อายุ และอาชีพและต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้ารายละ 10 บาท โดยไม่มีสิทธิในการเรียกคืน

5) การพ้นจากสมาชิก กรณี ตายหรือลาออก หรือคณะกรรมการบริหาร มีมติให้ออกคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของกรรมการที่ร่วมประชุมคณะกรรมการมีสิทธิสั่งให้ออก เมื่อผู้นั้นมีพฤติกรรมไม่ส่งเงินตั้งจะสะสมให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ 5 ของเดือนโดยมิได้แจ้งเหตุผลอันสมควร หรือนำเงินไปใช้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ หรือจงใจฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความร่วมมือแก่กลุ่ม

6) สมาชิกสามัญ ได้แก่สมาชิกก่อตั้งครั้งแรกและสมาชิกทบ สมาชิกวิสามัญ ได้แก่สมาชิกกลุ่มต่างๆ โดยประธานกลุ่มเป็นผู้สมัครแทน สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ข้าราชการหรือคหบดีที่สนใจ

7) จำนวนสมาชิก ณ สิ้นปี 2548 2549 และเดือนมิถุนายน 2550 มีจำนวน 402 คน 410 คน และ 402 คน ตามลำดับ

8) วิธีปฏิบัติในการขอกู้สมาชิกจะขอกู้ต้องยื่นคำร้องขอกู้ได้ตั้งแต่วันที่ 20 ถึงวันที่ 3 ของเดือน คณะกรรมการเงินกู้จะพิจารณาเงินกู้ภายในวันที่ 3 และจะอนุมัติภายในวันที่ 4-5 ของเดือน

9) วงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 80 ของเงินฝากหรือ วงเงินกู้ 3 เท่าของเงินฝากได้ไม่เกินวงเงิน 40,000 บาท หรือวงเงิน ตั้งแต่ 1-10,000 บาท ต้องมีผู้ค้ำประกัน 2 คน และวงเงินกู้ตั้งแต่ 10,001 บาทจะต้องมีอสังหาริมทรัพย์ค้ำประกัน

10) กำหนดระยะเวลาชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน 24 เดือนและอัตราดอกเบี้ยอัตราไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี

11) วงเงินกู้ตั้งแต่ 1-10,000 บาท สมาชิกที่ขอกู้ต้องหาผู้ค้ำประกันเงินกู้มา 2 คน ทั้งผู้กู้และผู้ค้ำประกันจะต้องมีเงินฝากรวมกันมากกว่าวงเงินกู้ หรือใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันแทน วงเงินกู้ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไปนอกจากจะต้องมีผู้ค้ำประกันแล้วจะต้องมีอสังหาริมทรัพย์ค้ำประกันด้วย ผู้ค้ำประกันเป็นผู้รับรองเงินกู้ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญา ในการชำระเงินกู้ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบจำนวนเงินกู้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยแสดง

12) วิธีการควบคุมเงินการเก็บรักษาเงินของกลุ่ม โดยเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารออมสิน ชื่อบัญชีเงินฝาก “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านป่าสา” คณะกรรมการฝากถอนประกอบด้วย ประธาน, รองประธาน, เภรัญญิก โดยมีเงื่อนไขในการถอนต้องมีลายเซ็นอย่างน้อย 2 คน จึงจะถอนได้

13) การจัดสรรเงินกำไรประจำปีปันผลแก่สมาชิกร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิ ค่าตอบแทนแก่กรรมการร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ สบทบกลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ สวัสดิการแก่สมาชิกร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ ทุนการศึกษาแก่นุตรสมาชิกร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ อื่นๆร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ

14) กำหนดค่าหุ้นและเงื่อนไขในการฝากเงินของสมาชิก สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ทุกวันที่ 5 ของเดือน กำหนดเป็นหุ้นละ 10 บาทต่อหุ้น แต่ไม่เกิน 1,000 บาท ฝากในกำหนด 3 ปีจึงจะถอนได้

15) กำหนดเงื่อนไขในการขอกู้ของสมาชิก ได้เป็นสมาชิกแล้วอย่างน้อย 6 เดือน ต้องมีอายุครบ 18 ปีบริบูรณ์

4.2 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ และบ้านป่าสา ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 200 คน โดยแยกเป็นสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้จำนวน 100 คนและ สมาชิกบ้านป่าสา

จำนวน 100 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่าย โดยเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนปีที่ เป็นสมาชิก ผลการศึกษามีดังนี้

ก. เพศ อายุ สถานภาพสมรส

สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ และสมาชิกบ้านป่าสา กลุ่มละ 100 คน รวม 200 คน พบว่า สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47

อายุของสมาชิกกลุ่มออสมทรัพย์ พบว่าสมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาคืออายุ 56 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30 และน้อยที่สุดคืออายุน้อยกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 3 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสาส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 36 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคืออายุ 18 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 และน้อยที่สุดคืออายุน้อยกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 2

สถานภาพสมรส พบว่า สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมาคือ โสด คิดเป็นร้อยละ 8 และน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 1 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสาส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 93 รองลงมาคือ โสด คิดเป็นร้อยละ 7

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้และบ้านป่าสา

ข้อมูลส่วนบุคคล	บ้านสันตันม่วงใต้	บ้านป่าสา
	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)
เพศ		
ชาย	39	47
หญิง	61	53
อายุ		
อายุน้อยกว่า 18 ปี	3	2
อายุ 18 – 35 ปี	6	26
อายุ 36 – 55 ปี	61	49
อายุ 56 ปีขึ้นไป	30	23

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	บ้านสันตน์ม่วงใต้	บ้านป่าสา
	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)
สถานภาพสมรส		
โสด	8	7
สมรส	91	93
หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	1	0

ที่มา: จากการสำรวจ

ข. อาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนปีที่ เป็นสมาชิก

สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 32 และน้อยที่สุดคือ อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน คิดเป็นร้อยละ 2 และไม่มีคนในกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ สำหรับสมาชิกบ้านป่าสา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 23 อาชีพอื่นๆ ได้แก่ เย็บผ้า แม่บ้าน นักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19 และน้อยที่สุดคือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 2

สำหรับรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก พบว่าสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้มีรายได้ส่วนใหญ่ 2,500 -5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือรายได้ต่ำกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 14 และรายได้ 10,001 ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 13 และน้อยที่สุดคือรายได้ 5,001- 7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 8 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสามีรายได้ ส่วนใหญ่ 2,500 -5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 รายได้ 5,001-7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 14 รายได้ 10,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2 และน้อยที่สุดคือรายได้ 7,501-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1

สำหรับค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก พบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ 2,500-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาคือมีค่าใช้จ่าย 5,001- 7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 16 และน้อยที่สุดคือ มีค่าใช้จ่าย ต่ำกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 2 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสา มีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ 2,500 -5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่าย 5,001-7,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 22

ค่าใช้จ่าย 7,501-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 และน้อยที่สุดคือค่าใช้จ่าย 10,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่าสมาชิกบ้านสันต้นม่วงได้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์นาน 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์นาน 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 ในขณะที่ สมาชิกบ้านป่าสา ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์นาน 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 รองลงมาคือ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 และ 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 น้อยที่สุดคือนาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3

ตารางที่ 4.2 อาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกบ้านสันต้นม่วงใต้และบ้านป่าสา

ข้อมูลทั่วไป	บ้านสันต้นม่วงใต้	บ้านป่าสา
	จำนวนคน/ร้อยละ	จำนวนคน/ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรรม	13	13
รับจ้างทั่วไป	32	23
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	43	40
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0	2
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	2	3
อื่นๆ	10	19
รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	14	20
2,500-5,000 บาท	55	63
5,001- 7,500 บาท	8	14
7,501-10,000 บาท	10	1
10,001 บาท ขึ้นไป	13	2

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 2,500 บาท	8	22
2,500-5,000 บาท	54	61
5,001- 7,500 บาท	16	10
7,501-10,000 บาท	14	5
10,001 บาท ขึ้นไป	11	2
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก		
1-3 ปี	15	30
4-6 ปี	85	55
7-9 ปี	0	12
10 ปี ขึ้นไป	0	3

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ

ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ และคณะกรรมการบ้านป่าสา ที่ใช้ในการศึกษานี้ จำนวนทั้งหมด 23 คน โดยแยกเป็นคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ จำนวน 10 คนและคณะกรรมการกลุ่มบ้านป่าสา จำนวน 13 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพทางสังคม ตำแหน่งในกลุ่มออมทรัพย์ จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง และตำแหน่งในกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ผลการศึกษามีดังนี้

ก. เพศ อายุ สถานภาพสมรส

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ จำนวน 10 คนและ คณะกรรมการบ้านป่าสา จำนวน 13 คน พบว่า คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 และเพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.6 และเป็นผู้หญิงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

อายุของคณะกรรมการ พบว่าคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 50 - 60 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือ อายุน้อยกว่า 50 ปี และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน

อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่ อายุต่ำกว่า 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมาคืออายุ 50 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8

สถานภาพสมรสของคณะกรรมการ จากการสอบถามพบว่า คณะกรรมการบ้านสันต้นม่วง ได้และคณะกรรมการบ้านป่าสาทั้งหมดมีสถานภาพสมรสแล้ว

ระดับการศึกษาของคณะกรรมการ พบว่าคณะกรรมการบ้านสันต้นม่วงได้ส่วนใหญ่จบ การศึกษาประถมศึกษาจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และปริญญาตรีอย่างละเท่ากัน คือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ จบ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และน้อยที่สุดคือจบการศึกษา อนุปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการบ้านสันต้นม่วงได้และบ้านป่าสา

ข้อมูลส่วนบุคคล	บ้านสันต้นม่วงได้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	9	90	11	84.6
หญิง	1	10	2	15.4
อายุ				
น้อยกว่า 50 ปี	1	10	9	69.2
50 – 60 ปี	8	80	4	30.8
61 ปีขึ้นไป	1	10	0	0
สถานภาพสมรส				
โสด	0	0	0	0
สมรส	10	100	13	100
หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	0	0	0	0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	บ้านสันตน์ม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	8	80	7	53.8
มัธยมศึกษา	1	10	4	30.8
อนุปริญญา	0	0	2	15.4
ปริญญาตรี	1	10	0	0

ที่มา: จากการสำรวจ

ข. อาชีพ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมามีจำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 คือเกษตรกรกรรม รับจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และเกษียณอายุ สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และรองลงมาก็คือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และแม่บ้าน จำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

สำหรับรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่มีรายได้ 7,501-10,000 บาท และ 10,001 ขึ้นไป มีจำนวนเท่ากันคือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาก็คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท และ 5,000- 7,500 บาท มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 ขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาก็คือต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

สำหรับค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของคณะกรรมการ พบว่า คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,000- 7,500 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาก็คือ 10,001 ขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และน้อยที่สุดคือต่ำกว่า 5,000 บาทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ในขณะที่คณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาก็คือ 7,501-10,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และน้อยที่สุดคือ 5,000- 7,500 บาทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตารางที่ 4.4 อาชีพ รายได้และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้
และบ้านป่าสา

อาชีพ รายได้และค่าใช้จ่าย เฉลี่ยต่อเดือน	บ้านสันตน์ม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาชีพ				
เกษตรกรรม	1	10	7	53.8
รับจ้างทั่วไป	1	10	0	0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	60	2	15.4
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	10	2	15.4
อื่นๆ	1	10	2	15.4
รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	2	20	4	30.8
5,000- 7,500 บาท	2	20	1	7.7
7,501-10,000 บาท	3	30	1	7.7
10,001 ขึ้นไป	3	30	7	53.8
ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	10	5	38.5
5,000- 7,500 บาท	5	50	1	7.7
7,501-10,000 บาท	0	0	4	30.8
10,001 ขึ้นไป	4	40	3	23

ที่มา: จากการสำรวจ

ค. สถานภาพทางสังคมและตำแหน่ง

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสังคมเป็นลูกบ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้านมีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และน้อยที่สุดคือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพสังคมเป็นลูกบ้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือกรรมการหมู่บ้านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

และน้อยที่สุดคือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน และอื่นๆ คือ กรรมการผู้สูงอายุ มีจำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตำแหน่งในกลุ่มออมทรัพย์ จากการสอบถามพบว่าคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ เป็น ประธาน กลุ่ม 1 คน รองประธาน 1 คน และ กรรมการ 7 คนและเหรียญก 1 คน สำหรับ คณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ประธาน กลุ่ม 1 คน รองประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน เหรียญก 1 คน และกรรมการ 9 คน

สำหรับจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง พบว่าคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ส่วนใหญ่ดำรง ตำแหน่งมาแล้ว 4-5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาคือ ดำรงตำแหน่งมาเกิน 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่าส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งมา เกิน 5 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมาคือดำรงตำแหน่งมาแล้ว 4-5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

การบริหารคณะกรรมการยังปฏิบัติงาน โดยมีบทบาทหน้าที่ในตำแหน่งในกลุ่มกองทุน หมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือตำแหน่งประธาน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และน้อยที่สุดคือ รองประธาน เลขานุการและกรรมการ จำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 สำหรับ คณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อย ละ 53.8 รองลงมาคือเป็นกรรมการจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และน้อยที่สุดคือ ประธานและ รองประธาน จำนวนเท่ากันคือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตารางที่ 4.5 สถานภาพทางสังคมและตำแหน่งของคณะกรรมการบ้านสันตติม่วงใต้ และบ้านป่าสา

สถานภาพทางสังคม และตำแหน่ง	บ้านสันตติม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สถานภาพทางสังคม				
กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน	2	20	1	7.7
กรรมการหมู่บ้าน	2	20	4	30.8
สมาชิก อบต.	1	10	0	0
ลูกบ้าน	5	50	7	53.8
อื่นๆ	0	0	1	7.7
ตำแหน่งในกลุ่มออมทรัพย์				
ประธาน	1	10	1	7.7
รองประธาน	1	10	1	7.7
เลขานุการ	0	0	1	7.7
เหรัญญิก	1	10	1	7.7
กรรมการ	7	70	9	69.2
จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง				
4-5 ปี	9	90	4	30.8
เกิน 5 ปี	1	10	9	69.2
ตำแหน่งในกลุ่มกองทุน				
หมู่บ้าน				
ไม่มีตำแหน่ง	5	50	7	53.8
ประธาน	2	20	1	7.7
รองประธาน	1	10	1	7.7
เลขานุการ	1	10	0	0
กรรมการ	1	10	4	30.8

ที่มา: จากการสำรวจ

4.4 การวิเคราะห์การดำเนินงาน

การวิเคราะห์การดำเนินงานจะวิเคราะห์โครงสร้างและบทบาทอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานและกรรมการ การบริหารเงินฝากและการถือหุ้นของสมาชิก กำหนดเพดานจำนวนเงินฝากจะรายเดือนสูงสุดของสมาชิก จำนวนเงินการให้กู้ยืม หลักประกัน อัตราการดอกเบี้ย ด้านการเงินมีผลการดำเนินงานและการจัดสรรผลกำไรเป็นค่าตอบแทนแก่กรรมการเงินปันผลแก่สมาชิก เงินสาธารณประโยชน์ และค่าดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.4.1 โครงสร้างของคณะกรรมการและจำนวนสมาชิก

โครงสร้างของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ มีทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน กรรมการ 5 คน เลขานุการ 1 คน เภรัญญิก 1 คน คณะกรรมการมาจากกรเลือกตั้ง โดยต้องมีคุณสมบัติต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีวาระ 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 5 มกราคมถึง 5 มกราคมในปีถัดไปและได้แบ่งหน้าที่เป็น 7 คณะ คือ คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการฝ่ายทะเบียน คณะกรรมการฝ่ายเหรัญญิก คณะกรรมการฝ่ายตรวจสอบบัญชี คณะกรรมการฝ่ายติดตามเร่งรัดหนี้สิน คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาเงินกู้ และคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ แต่ในการปฏิบัติงานจริง จะช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จของงาน โดยมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการให้เข้าร่วมประชุมและนำเสนอข้อมูลต่างๆต่อกลุ่มสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ดำเนินกิจการของกลุ่มออมทรัพย์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ เสนองงานและโครงการน งบประมาณ เพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมใหญ่และแต่งตั้งสมาชิกเพื่อทำหน้าที่แทนกรรมการที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ มีการกำหนดให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีละ 1 ครั้ง การประชุมใหญ่วิสามัญกระทำได้ต่อเมื่อมีสมาชิกเกินกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดลงชื่อเรียกร้องให้มีการประชุมวิสามัญ หรือคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควรให้มีการประชุมการตัดสินใจที่ประชุมให้ถือเสียงที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งขององค์ประชุมสามัญนั้นและจำนวนมากกว่า 2 ใน 3 ขององค์ประชุมวิสามัญจึงจะถือเป็นมติของที่ประชุมได้ การประชุมของคณะกรรมการให้มีการประชุมทุกเดือนหลังจากออมทรัพย์ของสมาชิกแล้วเพื่อพิจารณาดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์ การประชุมของคณะกรรมการประชุมทุกเดือนหลังจากออมทรัพย์ของสมาชิกแล้วเพื่อพิจารณาดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์

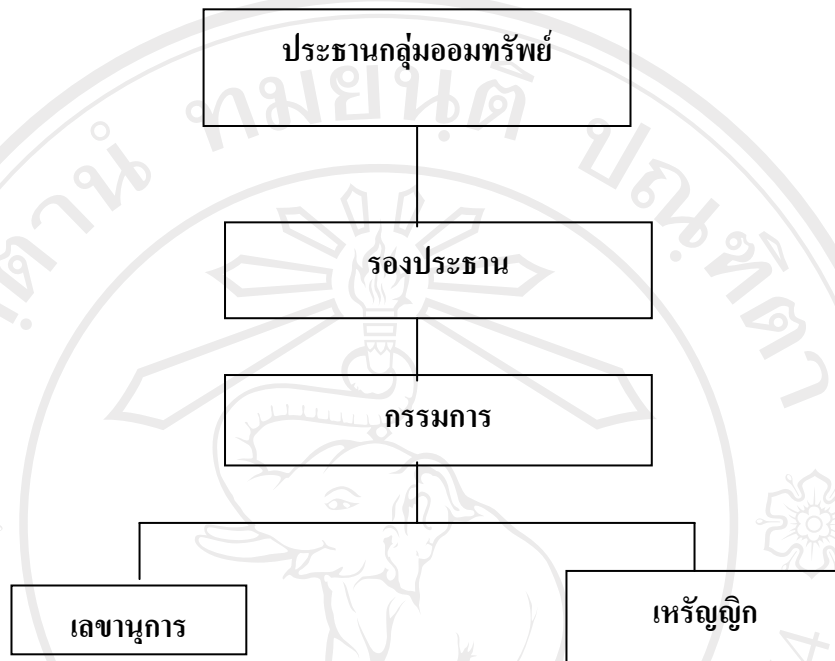
จำนวนสมาชิกของบ้านสันตน์ม่วงใต้ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจาก 276 คน ในเดือนธันวาคมปี 2548 เป็น 378 คนในเดือนมิถุนายน ปี 2550

โครงสร้างของคณะกรรมการบ้านป่าสา มีทั้งหมด 13 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน กรรมการ 8 คน เลขานุการ 1 คน เภรัญญิก 1 คน ได้ตั้งคณะกรรมการบริหาร 4 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการตรวจสอบ

และคณะกรรมการส่งเสริม ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่แต่ละคณะโดยคณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่ทำทะเบียนต่างๆบัญชีรับจ่ายของกลุ่ม แต่งตั้งที่ปรึกษาของกลุ่ม กำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆสำหรับกลุ่ม จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง จ้างหรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือพนักงานปฏิบัติงาน คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วย ประธาน, รองประธาน, เลขานุการ, เหรัญญิก, กรรมการ มีหน้าที่ พิจารณารับสมาชิก การรับฝากเงิน กำหนดอัตราดอกเบี้ย กำหนดการประชุมใหญ่ พิจารณาวางเงินหุ้น การถือหุ้นของสมาชิก พิจารณากำหนดวงเงินกู้ จัดสรรเงินปันผลเงินเฉลี่ยคืน โดยกำหนดให้มีการประชุมใหญ่สามัญปีละ 2 ครั้งและคณะกรรมการบริหารประชุมเดือนละครั้ง กลุ่มบ้านป่าสา มีจำนวนสมาชิกคงเดิมเมื่อเทียบกับระยะเวลาช่วงเดียวกัน

สรุปโครงสร้างของคณะกรรมการของบ้านสันตน์ม่วงได้มีการแบ่งเป็นจำนวน 7 คณะและบ้านป่าสา มีการแบ่งเป็นจำนวน 4 คณะ โดยคณะกรรมการบ้านป่าสา จะระบุอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและมีรายละเอียดมากกว่า แต่ในการปฏิบัติงานจริง คณะกรรมการจะช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน และในการประชุม คณะกรรมการทั้ง 2 คณะจะมีการประชุมทุกเดือน ส่วนการประชุมใหญ่ บ้านป่าสากำหนดปีละ 2 ครั้งและบ้านสันตน์ม่วงได้กำหนดปีละ 1 ครั้ง จำนวนสมาชิกของบ้านสันตน์ม่วงได้ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจาก 276 คน ในเดือนธันวาคมปี 2548 เป็น 378 คน ในเดือนมิถุนายน ปี2550 ส่วนกลุ่มบ้านป่าสา มีจำนวนสมาชิก 402 คน คงเดิมเมื่อเทียบกับระยะเวลาช่วงเดียวกัน

โครงสร้างคณะกรรมการของบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าตา

รูปที่ 2 แสดงโครงสร้างคณะกรรมการของกลุ่มออมทรัพย์

4.4.2 การบริหารเงินฝากและเงินกู้ การถือหุ้น ให้กู้ยืม และการชำระเงิน

บ้านสันตน์ม่วงใต้กำหนดการฝากเงินสัจจะรายเดือนตั้งแต่ 10 บาทหรือ 1 หุ่นแต่ไม่เกิน 30 หุ่น คือ 300 บาทต่อเดือน วงเงินกู้ไม่เกิน 5 เท่าของเงินฝากสัจจะของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน 2 คน รวมกัน ระยะเวลาชำระหนี้ 6 เดือน - 5 ปี แต่สามารถชำระต่ำสุดไม่ต่ำกว่าเดือนละ 1,000 บาทได้สำหรับผู้ที่มีเงินฝากสัจจะมากกว่า 10,000 บาท การค้ำประกันผู้ที่มีเงินฝากสะสมเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนที่ขอกู้ยืมมีสิทธิ์ที่ใช้หุ้นสะสมของตนเองค้ำประกันเงินกู้ครั้งนั้นได้ หรือผู้กู้สามารถนำหลักทรัพย์ในกรรมสิทธิ์ของตนเองเป็นหลักประกันค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันสามารถค้ำประกันได้ครั้งละไม่เกิน 2 คน และจะต้องมีหุ้นสะสมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์ไม่น้อยกว่าเงินกู้ของผู้ที่ขอกู้นั้น การติดตามการชำระหนี้สำหรับสมาชิกที่ไม่สามารถผ่อนชำระหนี้ตามเงื่อนไขได้ สามารถขอผ่อนผันกับคณะกรรมการ โดยให้ชำระดอกเบี้ยของเดือนนั้น และชำระเงินต้นของเดือนนั้นในเดือนต่อไป

การจัดสรรกำไรจะจัดสรรเมื่อครบปีรอบดำเนินการ สมาชิกจะได้รับเงินดอกเบี้ยเป็นเงินปันผลค่าหุ้นในอัตราไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี หรือร้อยละ 15 ต่อปี สำหรับสมาชิกที่ชำระค่าหุ้นติดต่อกันและครบกำหนด 12 ครั้งในปีดำเนินการนั้น และจัดสรรตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ/วิสามัญเห็นชอบ ได้แก่ จัดสรรเป็นเงินสาธารณประโยชน์ ค่าดำเนินการของกิจการกลุ่มออมทรัพย์ จ่ายเป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการร้อยละ 10 ของยอดกำไรสุทธิในรอบปีนั้นๆ และกำไรที่เหลือจากการจัดสรรแล้วให้นำไปเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

คณะกรรมการบ้านป่าสา กำหนดเพดานการรับฝากเงินสัจจะไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน และยังรับฝากสัจจะพิเศษแต่ไม่ได้รับดอกเบี้ย การให้กู้วงเงิน 3 เท่าของเงินฝากแต่ไม่เกิน 40,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 10 ต่อปี ระยะเวลาชำระหนี้ 24 เดือน การติดตามเร่งรัดชำระหนี้จะส่งหนังสือเตือนก่อนครบกำหนด 15 วัน ถ้าไม่มาชำระจะเรียกให้ลูกหนี้มาติดต่อที่สำนักงาน หรือให้กำนันไปหาที่บ้านลูกหนี้เพื่อประนอมหนี้ ผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้โดยให้ชำระดอกเบี้ยก่อนและในงวดต่อไปชำระต้นเงินรวมกับเงินงวดครั้งต่อไปหรือเปลี่ยนสัญญาฉบับใหม่เลย หรือถ้าไม่สามารถตกลงได้ก็หักหลักประกันชำระหนี้

การจัดสรรเงินกำไรประจำปี กำหนดจ่ายปันผลแก่สมาชิกร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิ ค่าตอบแทนแก่กรรมการร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ สบทบกลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ สวัสดิการแก่สมาชิกร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ ทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิกร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ อื่นๆร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ

4.4.3 ด้านการเงิน

เพียงสิ้นเดือนธันวาคม 2549 กลุ่มออมทรัพย์บ้านสันต้นม่วงได้มีเงินฝากสัจจะจำนวน 2,463,064 บาท ในปี 2549 เก็บเงินสัจจะเฉลี่ยเดือนละ 78,150 บาท และให้กู้เฉลี่ยเดือนละ 7 ราย 181,916.67 บาท ผลการดำเนินงาน ในปี 2548 -2549 กำไรสุทธิ 337,442.29 บาท และ 396,282.49 บาท ตามลำดับ การจัดสรรเงินกำไรสุทธิประจำปี 2549 จ่ายปันผลแก่สมาชิกร้อยละ 79.62 ของกำไรสุทธิ เท่ากับ 315,506.00 บาท เงินปันผล คิดเป็นร้อยละ 13 ต่อปี หรือร้อยละ 15 ต่อปี ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ จำนวน 51,220 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.92 ของกำไรสุทธิ บำรุงสาธารณประโยชน์ จำนวน 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.02 ของกำไรสุทธิ และเงินสมทบกลุ่มออมทรัพย์ 7,056.49 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.78 ของกำไรสุทธิ

กลุ่มออมทรัพย์บ้านป่าสามีเงินฝากสัจจะจำนวน 3,858,100 บาทและเงินฝากพิเศษอีกจำนวน 113,105 บาท รวม 3,971,205 บาท ในปี 2549 เก็บเงินสัจจะเฉลี่ยเดือนละ 87,396.25 บาท

และให้กู้เฉลี่ยเดือนละ 16 ราย 446,675.00 บาท ผลการดำเนินงาน ในปี 2548 -2549 มีกำไรสุทธิ 260,000 บาท และ 307,000บาท ตามลำดับ ปี 2549 มีกำไรสุทธิ 307,000 บาทหักเป็นค่าสมทบ การก่อสร้างอาคารที่ทำการ 30,000 บาท คงเหลือ 277,000 บาท การจัดสรรเงินกำไรประจำปี 2549 จ่ายปันผลแก่สมาชิกร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิ เท่ากับ 138,500 บาท เงินปันผล คิดเป็นร้อยละ 3.7 ต่อปี ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ จำนวน 27,700 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ สวัสดิการแก่สมาชิก จำนวน 55,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ และทุนการศึกษาแก่ บุตรสมาชิก จำนวน 13,850 บาท คิดเป็นร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ ดังตารางที่ 4.6-4.7

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนเงินฝากจะออมทรัพย์

ปี	บ้านสันต้นม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	ปริมาณเงิน ฝาก(บาท)	เงินสะสมพิเศษ (บาท)	ปริมาณเงิน ฝาก(บาท)	เงินสะสมพิเศษ (บาท)
ธ.ค. 2548	1,863,337	-	3,225,400	115,020
ธ.ค. 2549	2,463,064	-	3,858,100	113,105
มิ.ย. 2550	2,929,564	-	4,149,787	125,155

ตารางที่ 4.7 แสดงการจัดสรรผลกำไรปี 2549

การจัดสรรผลกำไร	บ้านสันต้นม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
เงินปันผลแก่สมาชิก	315,506	79.62	138,500	50
บำรุงสาธารณประโยชน์	8,000	2.02	-	-
ค่าตอบแทนแก่คณะกรรมการ	51,220	12.92	27,700	10
เงินสมทบกลุ่มออมทรัพย์	7,056.49	1.78	-	-
เงินทุนเพื่อการศึกษาแก่เด็ก	-	-	13,850	5
เงินทุนสวัสดิการแก่สมาชิก	-	-	55,400	20
กองทุนพัฒนากลุ่มและอื่นๆ	14,500		41,550	15
รวมกำไรสุทธิ	396,282.49	100	277,000	100

4.5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์

4.5.1 ปัจจัยด้านสมาชิก

ปัจจัยด้านสมาชิกเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาระดับการศึกษา การใช้บริการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของสมาชิก พบว่าสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 83 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยม ร้อยละ 14 และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1 สำหรับสมาชิกบ้านป่าสา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยม ร้อยละ 24 และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4

สรุประดับการศึกษาระดับการศึกษาของสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีการศึกษาในระดับสูงกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับการศึกษาของสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสา

ระดับการศึกษา	บ้านสันตน์ม่วงใต้	บ้านป่าสา
	จำนวนคน/ร้อยละ	จำนวนคน/ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	83	67
มัธยมศึกษา	14	24
อนุปริญญา	2	5
ปริญญาตรี	1	4

ที่มา: จากการสำรวจ

ข. การใช้บริการ

1) การกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ จำนวนครั้งในการกู้ยืมเงิน จำนวนเงินที่กู้ยืมในแต่ละครั้ง วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน พบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่เคยกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 52 และไม่เคยกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 48 ในขณะที่สมาชิกบ้านป่าสา ส่วนใหญ่เคยกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 60 และไม่เคยกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์คิดเป็นร้อยละ 40

จำนวนครั้งในการกู้ยืมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่เคยกู้ยืม จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 96.1 ของผู้ที่กู้ยืม และรองลงมาเคยกู้ยืม จำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.9 ของผู้ที่กู้ยืม สำหรับสมาชิกบ้านป่าสาส่วนใหญ่เคยกู้ยืม จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.3 ของผู้ที่กู้ยืม และรองลงมาเคยกู้ยืม จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.3 ของผู้ที่กู้ยืม

สำหรับจำนวนเงินที่กู้ยืมในแต่ละครั้งนั้น จากการศึกษาพบว่าสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่กู้ยืม 10,000 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.3 ของผู้ที่กู้ยืม รองลงมาคือกู้ยืม น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.3 ของผู้ที่กู้ยืม และน้อยที่สุดคือกู้ยืม 50,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 ของผู้ที่กู้ยืม สำหรับสมาชิกบ้านป่าสา ส่วนใหญ่ กู้ยืม 10,000 – 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.7 ของผู้ที่กู้ยืม รองลงมาคือกู้ยืม 25,001 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.1 ของผู้ที่กู้ยืม และน้อยที่สุดคือกู้ยืม น้อยกว่า 10,000 บาทและ 50,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.6 ของผู้ที่กู้ยืม

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ พบว่าสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.8 ของผู้ที่กู้ยืม รองลงมาคือ มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.1 ของผู้ที่กู้ยืม และน้อยที่สุดคือมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อเป็นทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.6 ของผู้ที่กู้ยืม ในขณะที่สมาชิกบ้านป่าสาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 45 ของผู้ที่กู้ยืม รองลงมาคือ มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.3 ของผู้ที่กู้ยืม และน้อยที่สุดคือมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 5 ของผู้ที่กู้ยืม

โดยสรุป การใช้บริการการกู้ยืมเงินสมาชิกบ้านป่าสาเคยกู้ยืมเงินจากกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 60 มากกว่าบ้านสันตน์ม่วงได้ และทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่กู้ยืมจำนวน 1 ครั้ง จำนวนเงินที่กู้ยืมอยู่ระหว่าง 10,000 – 25,000 บาท วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อการค้าขาย ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การกู้ยืมเงินของสมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้และบ้านป่าสา

ข้อมูลทั่วไป	บ้านสันตันม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การกู้ยืมเงิน				
เคยกู้ยืมเงิน	52	52	60	60
ไม่เคยกู้ยืมเงิน	48	48	40	40
จำนวนครั้งของการกู้ยืมเงิน				
1 ครั้ง	50	96.1	47	78.3
2 ครั้ง	-	-	11	18.3
3 ครั้ง	2	3.9	2	3.4
จำนวนเงินที่กู้ยืมในแต่ละครั้ง				
น้อยกว่า 10,000	9	17.3	10	16.6
10,000 – 25,000 บาท	35	67.3	25	41.7
25,001 – 50,000 บาท	6	11.5	15	25.1
50,000 บาทขึ้นไป	2	3.9	10	16.6
วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน				
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	8	15.4	3	5
ประกอบอาชีพค้าขาย	16	30.8	27	45
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	12	23.1	14	23.3
ใช้จ่ายส่วนตัว	11	21.1	10	16.7
ทุนการศึกษา	5	9.6	6	10

ที่มา: จากการสำรวจ

2) จำนวนครั้งฝากและถอนเงินสัจจะเฉลี่ยต่อเดือน

การฝากเงินสัจจะกับกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ส่วนใหญ่ฝากเป็นประจำทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาคือฝากน้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 2 และฝากมากกว่าร้อยละ 80 และฝากอยู่ระหว่าง ร้อยละ 50-78 คิดเป็นร้อยละ 1 สำหรับสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์กลุ่มบ้านป่าสา การฝากเงินสัจจะกับกลุ่มออมทรัพย์ ส่วนใหญ่ฝากเป็นประจำทุกเดือน

คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมาคือ ฝากมากกว่าร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 5 และไม่เคยฝากเลย คิดเป็นร้อยละ 4

การถอนเงินฝากสัจจะโดยเฉลี่ยแต่ละเดือน พบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่ไม่เคยถอน คิดเป็นร้อยละ 77 รองลงมาคือ เคยถอน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17 และเคยถอน 2-5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6 ส่วนสมาชิกออมทรัพย์บ้านป่าสา ส่วนใหญ่ไม่เคยถอน คิดเป็นร้อยละ 96 และรองลงมาคือ เคยถอน 1 ครั้ง และเคยถอน 2-5 ครั้ง มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 2

การเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆของกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า บ้านสันตน์ม่วงได้ส่วนใหญ่ไม่มีกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 52 และรองลงมาคือ เข้าร่วมทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33 และน้อยที่สุดคือเข้าร่วมมากกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 3 ส่วนสมาชิกออมทรัพย์บ้านป่าสา ส่วนใหญ่ไม่มีกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 51 และรองลงมาคือ เข้าร่วมทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28 และน้อยที่สุดคือเข้าร่วมน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 4

โดยสรุป สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ มีการใช้บริการจำนวนครั้งการฝากเงินสัจจะต่อเดือนมากกว่าสมาชิกบ้านป่าสา คิดเป็นร้อยละ 96 และร้อยละ 91 ตามลำดับ เนื่องจากมีการฝากเงินที่สม่ำเสมอ เป็นสิ่งที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ส่วนการถอนเงินสัจจะโดยเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 1 ครั้ง สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ และบ้านป่าสา คิดเป็นร้อยละ 17 และ ร้อยละ 2 ตามลำดับ การถอนเงินฝากสัจจะจำนวนมากกว่า 1 ครั้งนั้น เป็นการผิดข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์ เป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพราะฉะนั้นการถอนมากกว่าไม่ดี ส่วนการที่สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ นั้น ทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีกิจกรรมกลุ่ม ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีการใช้บริการกับกลุ่มออมทรัพย์มากกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนครั้งในการฝากเงินและถอนเงินสัจจะเฉลี่ยต่อเดือนของสมาชิก
บ้านสันตน์มั่งงัดและบ้านป่าสา

ข้อมูลทั่วไป	บ้านสันตน์มั่งงัด	มบ้านป่าสา
	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)	หน่วย(จำนวนคน/ร้อยละ)
จำนวนครั้งในการฝากเงินสัจจะ		
ฝากเป็นประจำทุกเดือน	96	91
ฝากมากกว่าร้อยละ 80	1	5
ฝากอยู่ระหว่าง ร้อยละ 50-78	1	0
ฝากน้อยกว่าร้อยละ 50	2	0
ไม่เคยฝากเลย	-	4
การถอนเงินฝากสัจจะ		
ไม่เคยถอน	77	96
เคยถอน 1 ครั้ง	17	2
เคยถอน 2-5 ครั้ง	6	2
การเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ		
เข้าร่วมทุกครั้ง	33	28
เข้าร่วมมากกว่าร้อยละ 80	4	7
เข้าร่วมมากกว่าร้อยละ 50	3	10
เข้าร่วมน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50	8	4
ไม่มีกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์	52	51

ที่มา: จากการสำรวจ

ค. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

จากตารางที่ 4.11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ ส่วนใหญ่ตอบถูกมากที่สุดในเรื่องข้อ 1 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมสมาชิกของตนเองเอาไว้ในทางมั่นคงและได้รับผลประโยชน์ตามสมควร” ข้อ 2 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิก” และข้อ 3 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเองในหมู่สมาชิก” คิดเป็นร้อยละ 100 และรองลงมาคือ ข้อ 5 “เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ทุกวันที่ 5 ของแต่ละเดือน” และข้อ 14 “สมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยเงินปันผลประจำปี ร้อยละ 13 – ร้อยละ 15 ต่อปี” คิดเป็นร้อยละ 99 และสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ ตอบผิดมากที่สุดในเรื่องข้อ 11 “สมาชิกที่ขอกู้เงิน 10,000 บาท โดยมีเงินออมสัจจะ 20,000 บาท จะต้องมีบุคคลค้ำประกันอีก 2 คน” คิดเป็นร้อยละ 78 และรองลงมาคือข้อ 10 “ผู้ที่กู้เงินเกินกว่า 10,000 บาท สามารถชำระเงินกู้ได้ งวดละไม่ต่ำกว่า 1,500 บาท จนกว่าจะชำระหนี้หมดได้” คิดเป็นร้อยละ 60 โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.75

ตารางที่ 4.11 แสดงความรู้ความเข้าใจของสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้

ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้	เข้าใจถูกต้อง	เข้าใจไม่ถูกต้อง
1. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมสมาชิกของตนเองเอาไว้ในทางมั่นคงและได้รับผลประโยชน์ตามสมควร	100 (100.0)	-
2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิก	100 (100.0)	-
3. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเองในหมู่สมาชิก	100 (100.0)	-
4. ก่อนจะสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้านก่อน	47 (47.0)	53 (53.0)
5. เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ทุกวันที่ 5 ของแต่ละเดือน	99 (99.0)	1 (1.0)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกบ้านสันตันทันม่วงใต้	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
6. เงินฝากสัจจะฝากเท่าไรก็ได้ไม่จำกัด	51 (51.0)	49 (49.0)
7. การฝากเงินสัจจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 50 บาท	82 (82.0)	18 (18.0)
8. สมาชิกที่จะกู้มีสิทธิกู้ได้ ต้องเป็นสมาชิกมาแล้ว	96 (96.0)	4 (4.0)
9. สมาชิกที่จะขอกู้เงิน ได้ 5 เท่าของเงินฝาก	91 (91.0)	9 (9.0)
10. ผู้ที่กู้เงินเกินกว่า 10,000 บาท สามารถผ่อนชำระเงินกู้ได้ งวดละ ไม่ต่ำกว่า 1,500 บาท จนกว่าจะชำระหนี้หมดได้	40 (40.0)	60 (60.0)
11. สมาชิกที่ขอกู้เงิน 10,000 บาท โดยมีเงินออมสัจจะ 20,000 บาท จะต้องมีบุคคลค้ำประกันอีก 2 คน	22 (22.0)	78 (78.0)
12. เงินกู้จะต้องชำระให้เสร็จสิ้น ภายในระยะเวลา 5 ปี	64 (64.0)	36 (36.0)
13. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 24 บาทต่อปี	82 (82.0)	18 (18.0)
14. สมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยเงินปันผลประจำปี ร้อยละ 13 – ร้อยละ 15 ต่อปี	99 (99.0)	1 (1.0)
15. คณะกรรมการ มีทั้งหมด 5 คน	47 (47.0)	53 (53.0)
คะแนนเฉลี่ย		0.75

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อความที่ถูก คือข้อ 1,2,3,5,8,9,13 และ 14 ข้อความที่ผิด คือ 4,6,7,10,11,12 และ 15

จากตารางที่ 4.12 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ของสมาชิกบ้านป่าสา พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ตอบถูกมากที่สุดในเรื่องข้อ 1 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจ โดยการประหยัดและออมเพื่อให้เกิดทุน” และข้อ 2 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออม ทรัพย์เพื่อพัฒนาคน โดยให้การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สมาชิกและยึดหลักคุณธรรม 5 ประการได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน” คิดเป็นร้อยละ 100 และรองลงมาคือ ข้อ 3 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาสังคม โดยให้เกิดความสามัคคี การทำงานร่วมกัน เป็นประชาธิปไตย ทำงานในระบบ กลุ่ม” คิดเป็นร้อยละ 99 และต่อมาคือข้อ 5 “เงินฝักจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินฝักจะสะสมเป็น รายเดือน ทุกวันที่ 5 ของแต่ละเดือน” คิดเป็นร้อยละ 96 และข้อ 13 “อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1 บาทต่อเดือน” คิดเป็นร้อยละ 94 สมาชิกบ้านป่าสาตอบผิดมากที่สุดในเรื่อง ข้อ 10 “ฝากเงินฝักจะ 20 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 2,000 บาท ฝากเงินฝักจะ 50 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 3,000 บาท ฝากเงินฝักจะ 100 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 5,000 บาท” คิดเป็นร้อยละ 81 รองลงมาคือ ข้อ 6 “เงินฝักจะฝากได้ 10 บาท หรือ 30 บาท หรือ 100 บาท ต่อเดือน ไม่กำหนดเพดานสูงสุด” คิดเป็นร้อยละ 78

สรุป สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีคะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 0.75 สูงกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์กลุ่มบ้านป่าสา ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 เป็นไปตามสมมติฐานสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ มากกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

ตารางที่ 4.12 ความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกบ้านป่าสา	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
1. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการประหยัดและออมเพื่อให้เกิดทุน	100 (100.0)	-
2. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาคน โดยให้การศึกษา อบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สมาชิกและยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	100 (100.0)	-
3. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาสังคม โดยให้เกิดความสามัคคี การทำงานร่วมกัน เป็นประชาธิปไตย ทำงานในระบบกลุ่ม	99 (99.0)	1 (1.0)
4. ก่อนจะสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้าน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์	28 (28.0)	72 (72.0)
5. เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ระหว่างวันที่ 1 ถึง 5 ของแต่ละเดือน	96 (96.0)	4 (4.0)
6. เงินฝากสัจจะฝากได้ 10 บาท หรือ 30 บาท หรือ 100 บาท ต่อเดือน ไม่กำหนดเพดานสูงสุด	22 (22.0)	78 (78.0)
7. การฝากเงินสัจจะต้องฝากต่อเนื่อง อย่างน้อย 5 เดือน จึงจะมีสิทธิในการกู้ยืมเงิน	32 (32.0)	68 (68.0)
8. สมาชิกที่จะกู้ยืมสิทธิได้ ต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน	72 (72.0)	28 (28.0)
9. สมาชิกที่จะขอกู้เงิน เกินร้อยละ 80 ของเงินฝากที่มีอยู่สามารถ ใช้เงินฝากค้ำประกันได้ หรือกู้เงินน้อยกว่าเงินฝากสัจจะ ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันก็ได้	85 (85.0)	15 (15.0)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกบ้านป่าสา	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
10. ฝากเงินสัจจะ 20 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 2,000 บาท ฝากเงินสัจจะ 50 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 3,000 บาท ฝากเงินสัจจะ 100 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 5,000 บาท	19 (19.0)	81 (81.0)
11. วงเงินกู้ 3 เท่าของเงินออมสัจจะ แต่ไม่เกิน วงเงิน 20,000 บาท	81 (81.0)	19 (19.0)
12. ระยะเวลาในการกู้จะต้องชำระคืน ภายในระยะเวลา 6 เดือน	55 (55.0)	45 (45.0)
13. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1.25 บาทต่อเดือน	94 (94.0)	6 (6.0)
14. เงินปันผลประจำปี 2549 ร้อยละ 3 ต่อปี	95 (95.0)	5 (5.0)
15. ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ	33 (33.0)	67 (67.0)
คะแนนรวมเฉลี่ย	0.62	

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อความที่ถูกต้อง คือข้อ 1,2,3,5,8,9,13 และ 14 ข้อความที่ผิด คือ 4,6,7,10,11,12 และ 15

ง. การมีส่วนร่วมของสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกบ้านสันตน์ม่วงได้ในการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมการใช้สิทธิ์ออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุม ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.41 รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการลงมติให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์พ้นจากตำแหน่งในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.40 และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์น้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.03 ส่วนสมาชิกบ้านป่าสาส่วนใหญ่ มีคะแนนรวมเฉลี่ยกับ 1.91 ประกอบด้วย มีส่วนร่วมการใช้สิทธิ์ออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุม ในระดับ

ปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.32 รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขในที่ประชุมได้ทราบ ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.19 และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์น้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.58

สรุป สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้ มีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 สูงกว่าสมาชิกบ้านป่าสา ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เป็นไปตามสมมุติฐานที่สมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีส่วนร่วมในระดับมากกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 คะแนนการมีส่วนร่วมของสมาชิก

การมีส่วนร่วมของสมาชิก	สันตันม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของกลุ่มออมทรัพย์	2.20	ปานกลาง	1.74	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์	2.35	ปานกลาง	2.05	ปานกลาง
3. การลงมติให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์พ้นจากตำแหน่ง	2.40	ปานกลาง	1.93	ปานกลาง
4. การเข้าร่วมในการกำหนดแผนงานประจำปี ของกลุ่มออมทรัพย์ เช่นจำนวนเงินสูงสุด ของวงเงินกู้ และจำนวนเงินสัจจะ กำหนดอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินปันผล	2.12	ปานกลาง	1.62	ปานกลาง
5. การตรวจสอบเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์	2.03	ปานกลาง	1.58	ปานกลาง
6. การแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขในที่ประชุมได้ทราบ	2.28	ปานกลาง	2.19	ปานกลาง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของสมาชิก	สันตันท่วงได้		บ้านป่าสา	
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ		ค่าเฉลี่ย
7. การใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆ ในที่ประชุม	2.41	ปานกลาง	2.32	ปานกลาง
8. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกลุ่มออมทรัพย์	2.29	ปานกลาง	1.82	ปานกลาง
คะแนนรวมเฉลี่ย	2.26		1.91	

4.5.2 ปัจจัยด้านคณะกรรมการ

ปัจจัยด้านคณะกรรมการเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ และการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ก. ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ พบว่า คณะกรรมการบ้านสันตันท่วงได้ ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรีอย่างละเท่ากัน คือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 คือเหรียญกษาปณ์เป็นผู้นำ และเป็นผู้กำหนดแผนงานการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ การบริหารสภาพคล่อง การชี้แจงแก่สมาชิก และการติดต่อกับราชการ เนื่องจากเป็นอดีตข้าราชการครูที่มีความรู้และได้รับความนับถือในหมู่บ้าน สำหรับคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และน้อยที่สุดคือจบการศึกษานุปริญญา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

สรุประดับการศึกษาระดับการศึกษาของคณะกรรมการบ้านสันตันท่วงได้และบ้านป่าสา ส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานคณะกรรมการส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีการศึกษาในระดับสูงกว่าคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ระดับการศึกษาของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสา

	สันตน์ม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	8	80	7	53.8
มัธยมศึกษา	1	10	4	30.8
อนุปริญญา	0	0	2	15.4
ปริญญาตรี	1	10	0	0

ที่มา: จากการสำรวจ

ข. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ พบว่า ส่วนใหญ่ตอบถูกมากที่สุดข้อ 1 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมสมาชิกของตนเองเอาไว้ในทางมั่นคงและได้รับผลประโยชน์ตามสมควร” ข้อ 2 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิก” ข้อ 3 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเองในหมู่สมาชิก” ข้อ 5 “เงินสัจจะสะสมสมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ทุกวันที่ 5 ของแต่ละเดือน” ข้อ 7 “การฝากเงินสัจจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 50 บาท” ข้อ 8 “สมาชิกที่จะกู้มีสิทธิกู้ได้ ต้องเป็นสมาชิกมาแล้ว” ข้อ 9 “สมาชิกที่จะขอกู้เงิน ได้ 5 เท่าของเงินฝาก” ข้อ 12 “เงินกู้จะต้องชำระให้เสร็จสิ้น ภายในระยะเวลา 5 ปี” ข้อ 13 “อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 24 บาทต่อปี” และข้อ 14 “สมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยเงินปันผลประจำปี ร้อยละ 13 – ร้อยละ 15 ต่อปี” คิดเป็นร้อยละ 100 และคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ตอบผิดมากที่สุดคือ ข้อ 11 “สมาชิกที่ขอกู้เงิน 10,000 บาท โดยมีเงินออมสัจจะ 20,000 บาท จะต้องมิบุคคลค้ำประกันอีก 2 คน” คิดเป็นร้อยละ 40 ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ ของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
1) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมสมาชิกของตนเองเอาไว้ในทางมั่นคงและได้รับผลประโยชน์ตามสมควร	100 (100.0)	-
2) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อจัดให้มีเงินกู้สำหรับสมาชิก	100 (100.0)	-
3) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเองในหมู่สมาชิก	100 (100.0)	-
4) ก่อนจะสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้านก่อน	8 (80.0)	2 (20.0)
5) เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ทุกวันที่ 5 ของแต่ละเดือน	100 (100.0)	-
6) เงินฝากสัจจะฝากเท่าไรก็ได้ไม่จำกัด	8 (80.0)	2 (20.0)
7) การฝากเงินสัจจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายละ 50 บาท	100 (100.0)	-
8) สมาชิกที่จะกู้มีสิทธิกู้ได้ ต้องเป็นสมาชิกมาแล้ว	100 (100.0)	-
9) สมาชิกที่จะขอกู้เงิน ได้ 5 เท่าของเงินฝาก	100 (100.0)	-
10) ผู้ที่กู้เงินเกินกว่า 10,000 บาท สามารถชำระเงินกู้ได้ งวดละไม่ต่ำกว่า 1,500 บาท จนกว่าจะชำระหนี้หมดได้	8 (80.0)	2 (20.0)

ตารางที่ 4.15(ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ ของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้	เข้าใจถูกต้อง	เข้าใจไม่ถูกต้อง
11) สมาชิกที่ขอกู้เงิน 10,000 บาท โดยมีเงินออมสัจจะ 20,000 บาท จะต้องมีบุคคลค้ำประกันอีก 2 คน	6 (60.0)	4 (40.0)
12) เงินกู้จะต้องชำระให้เสร็จสิ้น ภายในระยะเวลา 5 ปี	100 (100.0)	-
13) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 24 บาทต่อปี	100 (100.0)	-
14) สมาชิกจะได้รับดอกเบี้ยเงินปันผลประจำปี ร้อยละ 13 – 15 ต่อปี	100 (100.0)	-
15) คณะกรรมการ มีทั้งหมด 5 คน	9 (90.0)	1 (10.0)
คะแนนรวมเฉลี่ย	0.93	

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อความที่ถูก คือข้อ 1, 2,3,5,8,9,13 และ 14 ข้อความที่ผิด คือ 4, 6, 7, 10, 11,12 และ 15

ส่วนคณะกรรมการบ้านป่าสา พบว่า ส่วนใหญ่ตอบถูกมากที่สุดข้อ 1 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการประหยัดและออมเพื่อให้เกิดทุน” ข้อ 2 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาคน โดยให้การศึกษา อบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สมาชิกและยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน” ข้อ 3 “วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาสังคม โดยให้เกิดความสามัคคี การทำงานร่วมกัน เป็นประชาธิปไตย ทำงานในระบบกลุ่ม” ข้อ 5 “เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ภายในวันที่ 5 ของแต่ละเดือน” ข้อ 9 “สมาชิกที่จะขอกู้เงิน เกินร้อยละ 80 ของเงินฝากที่มีอยู่สามารถใช้จ่ายเงินฝากค้ำประกันได้ หรือกู้เงินน้อยกว่าเงินฝากสัจจะ ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกันก็ได้” และข้อ 13 “อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1 บาทต่อเดือน” คิดเป็นร้อยละ 100 และคณะกรรมการบ้านป่าสา ตอบผิดมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 10 “ฝากเงินสัจจะ 20 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 2,000 บาทฝากเงินสัจจะ 50 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 3,000 บาท ฝากเงินสัจจะ 100 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน

5,000 บาท” คิดเป็นร้อยละ 84.6 และรองลงมาคือ ข้อ 4 “ ก่อนจะสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้าน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 69.2 ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ของคณะกรรมการบ้านป่าสา

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ ของคณะกรรมการบ้านป่าสา	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
1) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โดยการประหยัดและออมเพื่อให้เกิดทุน	13 (100.0)	-
2) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาคน โดยให้การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง สมาชิกและยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน	13 (100.0)	-
3) วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อพัฒนาสังคม โดยให้เกิดความสามัคคี การทำงานร่วมกัน เป็นประชาธิปไตย ทำงานในระบบกลุ่ม	13 (100.0)	-
4) ก่อนจะสมัครเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้าน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการสงเคราะห์	4 (30.8)	9 (69.2)
5) เงินสัจจะสะสม สมาชิกจะต้องส่งเงินสัจจะสะสมเป็นรายเดือน ระหว่างวันที่ 1 ถึง 5 ของแต่ละเดือน	13 (100.0)	-
6) เงินฝากสัจจะฝากได้ 10 บาท หรือ 30 บาท หรือ 100 บาท ต่อเดือน	6 (46.2)	7 (53.8)
7) การฝากเงินสัจจะต้องฝากต่อเนื่อง อย่างน้อย 5 เดือน จึงจะมีสิทธิในการกู้ยืมเงิน	6 (46.2)	7 (53.8)
8) สมาชิกที่จะกู้ยืมเงินได้ ต้องเป็นสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน	6 (46.2)	7 (53.8)

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์ ของคณะกรรมการบ้านป่าสา	เข้าใจ ถูกต้อง	เข้าใจไม่ ถูกต้อง
9) สมาชิกที่จะขอกู้เงิน เกินร้อยละ 80 ของเงินฝากที่มีอยู่สามารถใช้เงิน ฝากค้ำประกันได้ หรือกู้เงินน้อยกว่าเงินฝากสักจะ ไม่ต้องมีผู้ค้ำ ประกันก็ได้	13 (100.0)	-
10) ฝากเงินสักจะ 20 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 2,000 บาท ฝากเงินสักจะ 50 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 3,000 บาท ฝากเงินสักจะ 100 บาทต่อเดือน กู้ได้วงเงินจำนวน 5,000 บาท		11 (84.6)
11) วงเงินกู้ 3 เท่าของเงินออมสักจะ แต่ไม่เกิน วงเงิน 20,000 บาท	6 (46.2)	7 (53.8)
12) ระยะเวลาในการกู้จะต้องชำระคืน ภายในระยะเวลา 6 เดือน	6 (46.2)	7 (53.8)
13) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 1 บาทต่อเดือน	13 (100.0)	-
14) เงินปันผลประจำปี 2549 ร้อยละ 3 ต่อปี	11 (84.6)	2 (15.4)
15) ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ	6 (46.2)	7 (53.8)
คะแนนรวมเฉลี่ย		0.69

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ ข้อความที่ถูก คือข้อ1,2,3,5,8,9,13 และ14 ข้อความที่ผิด คือ 4,6,7,10,11,12,และ 15

สรุป ความรู้ทั่วไปของคณะกรรมการคณะกรรมการบ้านต้นต้นม่วงใต้ มีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 0.93 สูงกว่าคณะกรรมการบ้านป่าสา ที่มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 0.69 เป็นไปตามสมมุติฐาน
คณะกรรมการส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์
ของกลุ่มออมทรัพย์ในระดับดีกว่าคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

ค. การบริหารกลุ่มออมทรัพย์

บ้านสันต้นม่วงใต้ เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2549 มีสมาชิก ทั้งหมด 333 คน มีเงินฝากสัจจะ จำนวน 2,463,064.00 บาท กำหนดการรับเงินฝากสัจจะรายเดือนไม่เกิน 300 บาท คณะกรรมการ เก็บเงินฝากสัจจะ ได้เดือนละประมาณ 78,150 บาท ในปี 2549 ให้กู้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 8 ราย ๆ ละ 181,916 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 24 ต่อปี วงเงินให้กู้สูงสุด 200,000 บาท ในปี 2548-2549 มี ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิจำนวน 337,442 บาท และ 396,282.49 บาท ตามลำดับ และจ่ายเงินปัน ผลแก่สมาชิก ร้อยละ 79 ของกำไรสุทธิต่อปี เงินปันผล คิดเป็นร้อยละ 13-15 ต่อปี นอกจากนี้ ในปี 2549 ยังให้ค่าตอบแทนแก่กรรมการร้อยละ 12.9 ของกำไรสุทธิ อื่นๆ ร้อยละ 3.7 ของกำไรสุทธิ บำรุงสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 2.0 ของกำไรสุทธิ สมทบกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 1.8 ของกำไร สุทธิ และสงเคราะห์ฌาปนกิจรายละ 1,000 บาท

ส่วนคณะกรรมการบ้านป่าสา กำหนดการรับฝากเงินสัจจะรายเดือนไม่เกิน 1,000 บาท และ ยังรับเงินฝากสัจจะพิเศษ แต่ไม่มีดอกเบี้ย การให้สินเชื่อหรือให้กู้ กำหนดให้วงเงินกู้ 3 เท่าของเงิน ฝากสัจจะ แต่ไม่เกิน 40,000 บาท แต่ถ้ากู้ตั้งแต่ 10,001 บาท ขึ้นไป จะต้องมื่อสังหาริมทรัพย์ค้ำ ประกันด้วย ระยะเวลาชำระหนี้เพียง 24 เดือน เพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2549 มีสมาชิก ทั้งหมด 410 คน มีเงินฝากสัจจะจำนวน 3,858,100.00 บาท คณะกรรมการเก็บเงินฝากสัจจะ ได้เดือนละ ประมาณ 78,150 บาท ในปี 2549 ให้กู้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 16 ราย ๆ ละ 446,675 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี ในปี 2548 และปี 2549 ผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิจำนวน 260,000 บาท และ 307,000 บาท ลำดับ และจ่ายปันผลแก่สมาชิก ร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิต่อปี อัตราเงินปันผลคิดเป็นร้อยละ 3.7 ต่อปี เป็น ค่าตอบแทนแก่กรรมการ ร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ เพื่อสนับสนุนสวัสดิการแก่สมาชิก ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ ให้ทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิก ร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ และอื่นๆ อีก ร้อยละ 15 ของกำไรสุทธิ

สรุป บ้านสันต้นม่วงใต้ มีการบริหารงานที่ดีกว่าบ้านป่าสา เนื่องจากในปี 2548- 49 บ้าน สันต้นม่วงใต้มีผลกำไรสุทธิมากกว่าบ้านป่าสา จำนวน 77,442.29 บาท และ 89,282.49 บาท ตามลำดับ สาเหตุเนื่องจากให้กู้วงเงินสูงกว่าและกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า และกำหนดระยะเวลา ในการชำระหนี้ที่นานกว่าและจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิกจำนวนสูงถึงปีละร้อยละ 13 ต่อปีหรือร้อยละ 15 ต่อปี

ง. การปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 43.8 และเมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า มีระดับการพัฒนาดี ในเรื่องแผนการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมตามแผนธุรกิจ การประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงิน ได้แก่ ทะเบียนคุมเงิน สัจจะสะสม ลูกหนี้ และดอกเบี้ยเงินกู้ สรุปการรับจ่ายเงินประจำวัน/เดือน ส่วนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบ้านป่าสา โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 39.1 และเมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า มีระดับการพัฒนาดี ในเรื่องการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม ได้แก่ทะเบียนสมาชิก ทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนครุภัณฑ์ การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงิน ได้แก่ ทะเบียนคุมเงิน สัจจะสะสม ลูกหนี้ และดอกเบี้ยเงินกู้ สรุปการรับจ่ายเงินประจำวัน/เดือน และการจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม

สรุปการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสันตน์ม่วงใต้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.8 สูงกว่าบ้านป่าสา ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 39.1 เป็นไปตามสมมุติฐานคณะกรรมการส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีการปฏิบัติงานในระดับมากกว่าคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสา

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	บ้านสันตน์ม่วงใต้	บ้านป่าสา
	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
1. การประชุมคณะกรรมการ	2.2	2.2
2. สัดส่วนสมาชิกกับจำนวนราษฎรในหมู่บ้าน	2.8	2.8
3. การส่งเงินสัจจะ	3	2.7
4. การส่งคืนเงินกู้	2.9	2.4
5. ระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม	2.6	2.2
6. แผนการดำเนินงานของกลุ่ม	3.0	2.7

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ	บ้านสันตน์ม่วงใต้	บ้านป่าสา
	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ย
7. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมตามแผนธุรกิจ	3.0	2.2
8. การประชุมใหญ่สามัญประจำปี	3.0	3.0
9. ทะเบียนข้อมูลของกลุ่ม ได้แก่ทะเบียนสมาชิก ทะเบียนลูกหนี้ ทะเบียนครุภัณฑ์	2.9	3.0
10. การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงิน ได้แก่ ทะเบียนคุมเงิน สัจจะสะสม ลูกหนี้ และ ดอกเบี้ยเงินกู้ สรุปการรับจ่ายเงินประจำวัน/เดือน	3.0	3.0
11. การจัดทำบัญชีเงินสด-รับ-จ่าย งบกำไรขาดทุน และงบดุล	2.6	2.8
12. การรายงานสถานะทางการเงิน	2.5	2.4
13. การตรวจสอบบัญชีและหลักฐานทางการเงินต่างๆของกลุ่ม	2.4	2.2
14. การนำเงินไปลงทุนดำเนิน/ขยายกิจกรรม	1.7	1.6
15. การเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ดูงานเกี่ยวกับ การบริหารจัดการเงินทุน	1.7	0.9
16. การจัดอบรมศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพแก่สมาชิก	2.1	0
17. การจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม	2.4	3.0
รวมคะแนนเฉลี่ย	43.8	39.1

4.5.3 ปัจจัยด้านผู้สนับสนุน

ผู้สนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มออมทรัพย์ 2 องค์กรคือสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และธนาคารออมสิน สาขาสันกำแพงและสาขาสารภี จากการสัมภาษณ์องค์กรละ 1 คน รวม 4 คน

สำนักงานพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้ง กำกับดูแล และติดตามการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ให้เป็นไปตามแนวทางของกรมพัฒนาชุมชน

กระทรวงมหาดไทย รวมทั้งแนะนำวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์แก่สมาชิกที่มาร่วมประชุมครั้งแรกและให้ตัวอย่างกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์ที่จัดตั้งมาแล้วเพื่อให้สมาชิกดูเป็นแบบอย่างโดยมีหลักการ 4 ประการคือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ โดยปลูกฝังให้ชาวชนบทมีความรู้สึกว่าการออมทรัพย์เป็นของประชาชนทำให้อยากรับผิดชอบเอาใจใส่ทำให้งานมีประสิทธิภาพ การพึ่งตนเอง ฝึกนิสัยการประหยัดแล้วนำมาออมอย่างซื่อสัตย์ อดทนหลักคุณธรรม มีความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และหลักควบคุมกันเองเป็นการดูแลความเคลื่อนไหว ตรวจสอบและสอดส่องสมาชิกในกลุ่มเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการป็นหัวใจสำคัญคือ ความซื่อสัตย์ สมาชิกจะต้องมีสติจะในการฝากเงิน สัจจะเป็นประจำทุกเดือน คณะกรรมการจะต้องมีความซื่อสัตย์ในการเก็บรักษาเงินของสมาชิก มีการทำบัญชีรับเงิน นำเงินฝากธนาคาร พิจารณาเงินกู้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีความเสียสละ สมาชิกจะต้องนำเงินมาส่งแก่คณะกรรมการ ณ ที่ทำการ คณะกรรมการจะต้องเสียสละมาปฏิบัติงานในการรับเงินจากสมาชิก ส่วนใหญ่ช่วงเริ่มก่อตั้งคณะกรรมการมักจะไม่ได้รับค่าตอบแทน อดทนและมีความรับผิดชอบเพื่อดูแลเงินฝากสัจจะของสมาชิกและสมาชิกรับผิดชอบในการส่งเงินและถ้าขาดส่งจะไม่ได้รับเงินปันผล มีความเห็นอกเห็นใจ ให้กู้ยืมเงินภายในชุมชนเพื่อประกอบอาชีพ ผ่อนปรนเงื่อนไขในการผ่อนชำระหนี้ และสมาชิกจะเกิดความไว้วางใจในการฝากเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ และคณะกรรมการพิจารณาให้สินเชื่ออย่างมีหลักเกณฑ์และมีแนวในการพิจารณาสินเชื่อที่รอบคอบที่ไม่ทำให้มีหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้และส่งผลทำให้เงินฝากสัจจะเสียหาย และบริหารจัดการทำให้เงินฝากสัจจะเพิ่มพูนขึ้นทุกปี มีการจ่ายเงินปันผลประจำแก่สมาชิก สร้างความมั่นคงแก่สมาชิกมีความเชื่อมั่น สร้างชื่อเสียงทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น

ธนาคารออมสิน เป็นธนาคารของรัฐบาลทำหน้าที่รับฝากเงินสัจจะที่คณะกรรมการรวบรวมมาจากสมาชิกและธนาคารจะพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทแก่กลุ่มออมทรัพย์ที่พัฒนาชุมชนสนับสนุน และจะพิจารณาคัดเลือกกลุ่มออมทรัพย์ที่ใช้บริการเงินกู้ของธนาคาร โดยให้วงเงินไม่เกิน 5 เท่าของเงินฝากสัจจะ ณ วันที่ยื่นขอกู้ กำหนดระยะเวลาชำระคืน ไม่เกิน 5 ปี โดยคณะกรรมการจะต้องค้ำประกัน หรือใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน นอกจากนี้ ธนาคารจะคัดเลือกลูกค้มาให้ความรู้ทางด้านการจัดทำบัญชี การบริหารจัดการทางการเงิน การไปดูงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ และสำหรับกลุ่มออมทรัพย์ ที่สมัครเป็นสมาชิก โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทกับธนาคารออมสินจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนากลุ่มและการรวมกลุ่ม

ผลการศึกษาจากองค์กรที่สนับสนุนทั้ง 2 องค์กร พบว่า ไม่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ แต่เป็นความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน คือ กลุ่มออมทรัพย์ ภาครัฐบาล โดยพัฒนา

ชุมชน และภาคเอกชน ได้แก่ ธนาคารออมสิน โดยจุดแข็งของกลุ่มออมทรัพย์คือมีการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยสมาชิกมีสัจจะในการฝากเงินทำให้มีเงินไหลเวียนเข้าสู่กลุ่มเพื่อให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่ขอกู้ โดยคณะกรรมการทุกคนปฏิบัติงานอย่างเสียสละ โปร่งใส มีผลกำไรทุกปี มีเงินปันผลแก่สมาชิก มีค่าตอบแทนแก่กรรมการ มีเงินบำรุงสาธารณประโยชน์ มีเงินสนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์ และมีทุนการศึกษาแก่บุตรสมาชิก

4.6 ความพึงพอใจของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

สำหรับสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ จากการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 หมายถึงสมาชิกมีความพอใจมาก รองลงมาคือ เรื่องคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ โดยเฉพาะประธานกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 หมายถึงสมาชิกมีความพอใจมาก และต่อมาคือ คณะกรรมการมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวสารแก่สมาชิก เช่น จำนวนเงินและจำนวนรายของเงินฝากสัจจะและเงินให้กู้แก่สมาชิกทราบเป็นประจำทุกเดือนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และส่วนที่สมาชิกมีความพอใจน้อยที่สุดคือ เรื่องการดูแลเรื่องสุขภาพให้แก่สมาชิกมีความพึงพอใจในระดับพอใจค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ย 3.03

สำหรับ สมาชิกบ้านป่าสา พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 สมาชิกสมาชิกบ้านป่าสา มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ เป็นการบริการที่ดีตรงไปตรงมาเต็มไปด้วยน้ำใจ และมีความเป็นกันเอง เอื้อเฟื้อแก่สมาชิก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 หมายถึงสมาชิกมีความพอใจมาก รองลงมาคือ เรื่องการปฏิบัติงานที่โปร่งใสของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ และสมาชิกสามารถตรวจสอบได้ และเรื่องคณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 หมายถึงสมาชิกมีความพอใจมาก และส่วนที่สมาชิกมีความพอใจน้อยที่สุดคือเรื่องการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ หรือข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก มีความพึงพอใจในระดับพอใจค่อนข้างมาก มีค่าเฉลี่ย 2.65

สรุปสมาชิกบ้านสันตน์ม่วงใต้ มีความพึงพอใจต่อกลุ่มออมทรัพย์ โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.58 สูงกว่าสมาชิกบ้านป่าสา ที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 เป็นไปตามสมมุติฐานสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์อยู่ในระดับมากกว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ดังตาราง 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงความพึงพอใจของสมาชิก

ความพึงพอใจของสมาชิก	บ้านสันตน์ม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ
1) คณะกรรมการบริการกลุ่มออมทรัพย์ โดยเฉพาะประธานกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.73	2	3.53	5
2) การมีแหล่งเงินออมหรือสถานที่ฝากเงินที่เชื่อถือได้เป็นของสมาชิกในหมู่บ้าน	3.61	11	3.45	7
3) การปฏิบัติงานที่โปร่งใสของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ และสมาชิกสามารถตรวจสอบได้	3.66	4	3.59	2
4) มีความสะดวก ในการฝากเงินสั่งจะ และการขอกู้ไม่ยุ่งยาก	3.61	11	3.49	6
5) เป็นการบริการที่ดีตรงไปตรงมาเต็มไปด้วยน้ำใจ และมีความเป็นกันเองเอื้อเฟื้อ แก่สมาชิก	3.66	4	3.62	1
6) การมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำในการประกอบอาชีพ	3.63	8	3.29	9
7) การเป็นแหล่งเงินกู้ฉุกเฉิน	3.62	10	3.12	11
8) การมีผลตอบแทนประจำปี เช่น เงินปันผลประจำปี	3.65	6	2.90	13
9) การมีสวัสดิการและเงินเหลือให้สมาชิกเช่น สาธารณะประโยชน์แก่หมู่บ้าน ทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน	3.36	15	3.26	10
10) การให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ หรือข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก	3.53	13	2.65	16
11) การดูแลเรื่องสุขภาพให้แก่สมาชิก	3.03	16	2.70	15

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความพึงพอใจของสมาชิก	บ้านต้นม่วงใต้		บ้านป่าสา	
	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ
12) มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายที่เชื่อถือได้	3.63	8	3.54	4
13) คณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน	3.64	7	3.31	8
14) คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.77	1	3.59	2
15) คณะกรรมการมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวสารแก่สมาชิก เช่น จำนวนเงินและจำนวนรายของเงินฝากสัจจะและเงินให้กู้แก่สมาชิกทราบเป็นประจำทุกเดือน	3.71	3	3.04	12
16) การมีที่อาคารทำการ อัตราค่าล้างคนและอุปกรณ์เพียงพอ	3.44	14	2.81	14
คะแนนรวมเฉลี่ย	3.58		3.33	

ที่มา : จากการคำนวณ

ความต้องการเพิ่มเติมจากกลุ่มออมทรัพย์

สมาชิกบ้านสันต้นม่วงใต้ มีความต้องการมากที่สุดในเรื่องเงินปันผลเพิ่มมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมีความต้องการมาก รองลงมาคือเรื่องเพิ่มสวัสดิการ เช่น ของขวัญเยี่ยมในขณะป่วย ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.59 อยู่ในระดับมีความต้องการมาก และสมาชิกบ้านสันต้นม่วงใต้มีความต้องการน้อยที่สุดคือเรื่องเพิ่มวงเงินฝากสัจจะ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.56 อยู่ในระดับต้องการ

สำหรับสมาชิกบ้านป่าสามีความต้องการจากกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุดในเรื่องเงินปันผลเพิ่มมากขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.21 อยู่ในระดับมีความต้องการค่อนข้างมาก รองลงมาคือเรื่องเพิ่มสวัสดิการ เช่น ของขวัญเยี่ยมในขณะป่วย ฯลฯ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับมีความต้องการค่อนข้างมาก และสมาชิกบ้านป่าสามีความต้องการน้อยที่สุดคือเรื่องเพิ่มวงเงินฝากสัจจะ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.04 อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ต้องการ

สรุป สมาชิกบ้านสันตันม่วงใต้และบ้านป่าสา มีความต้องการเพิ่มเติมจากกลุ่มออมทรัพย์ คือเงินปันผลเพิ่มมากขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.62 และ 3.21 และเพิ่มสวัสดิการ เช่น ของขวัญ เยี่ยมในขณะป่วย ฯลฯ โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.59 และ 3.20 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.19 ตารางที่ 4.19 แสดงความต้องการของสมาชิก

แสดงความต้องการของสมาชิก	บ้านสันตันม่วงใต้		บ้านกลุ่มบ้านป่าสา	
	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ
1) จำนวนวงเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น	2.12	6	1.18	6
2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง	3.56	3	2.65	4
3) ขยายระยะเวลาในการกู้ยืมเงินเพิ่ม	2.49	5	1.72	5
4) เพิ่มวงเงินฝากสัจจะ	1.56	7	1.04	7
5) เงินปันผลเพิ่มมากขึ้น	3.62	1	3.21	1
6) อบรมการประกอบอาชีพ	3.41	4	2.69	3
7) เพิ่มสวัสดิการ เช่นของขวัญเยี่ยมในขณะป่วย ฯลฯ	3.59	2	3.20	2

ที่มา : จากการคำนวณ

ปัญหาและอุปสรรค แบ่งความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับคือ มีปัญหาหนัก มีปัญหาปานกลาง มีปัญหาน้อย และ ไม่มีปัญหา ผลการศึกษามีดังนี้ดังนี้

1. ปัญหาด้านประกอบธุรกิจ

คณะกรรมการบ้านสันตันม่วงใต้เห็นว่าไม่มีปัญหาด้านประกอบธุรกิจ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าปัญหาในข้อ 1 “เป็นการประกอบธุรกิจที่ไม่ถูกต้องตาม พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์และการประกอบสินเชื่อส่วนบุคคลโดยมิได้รับอนุญาต” มีระดับปัญหาน้อย สำหรับทั้ง 5 ข้อไม่มีปัญหาคือ ข้อ 2 “ไม่เป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายรองรับทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับในการติดต่อกับสถาบันการเงิน” ข้อ 4 “ขาดสภาพคล่องส่งผลกระทบต่อทำให้กู้ยืมแก่สมาชิก” ข้อ 3 “ไม่มีสถานที่ทำการเป็นของตนเอง” ข้อ 5 “ขาดความรู้ในด้านบริหาร การจัดการ การจัดทำบัญชี” และข้อ 6 “ไม่มีระบบการตรวจสอบที่ดีพอ การจัดทำบัญชีที่เหมาะสมเพียงพอ”

ส่วนคณะกรรมการบ้านป่าสาในด้านการประกอบธุรกิจนั้นมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าทั้ง 6 ข้อ มีปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาข้อ 1 “เป็นการประกอบธุรกิจที่ไม่ถูกต้องตาม พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์และการประกอบสินเชื่อส่วนบุคคลโดยมิได้รับอนุญาต” และข้อ 2 “ไม่เป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมายรองรับ ทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับในการติดต่อ

กับสถาบันการเงิน” มีระดับปัญหาน้อย สำหรับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 3 “ไม่มีสถานที่ทำการเป็นของตนเอง”

เนื่องจากปัญหาในข้อ 1 และข้อ 2 นั้นเป็นการระดมเงินฝากจากประชาชนซึ่งมีข้อห้ามตามกฎหมายที่มีบทลงโทษทั้งจำคุกและเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์และกฎหมายการประกอบสินเชื่อส่วนบุคคล โดยมีได้รับอนุญาต และการเป็นนิติบุคคลมีความเชื่อถือมากกว่า

สรุป ปัญหาด้านประกอบธุรกิจคณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้ ไม่มีปัญหา ส่วนคณะกรรมการบ้านป่าสาเห็นว่า มีระดับปัญหาน้อย

2.ปัญหาด้านคณะกรรมการ

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้เห็นว่าไม่มีปัญหาด้านคณะกรรมการ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าในด้านคณะกรรมการไม่มีปัญหาในทุกข้อ ส่วนผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการบ้านป่าสา เห็นว่าไม่มีปัญหาด้านคณะกรรมการเช่นกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าปัญหา ข้อ 3 “ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย มีการก้าวก่าอำนาจหน้าที่” และข้อ 2 “มีความรู้น้อย ขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจ” มีระดับปัญหาน้อย ส่วนข้อ 4 “ไม่ซื่อสัตย์ทำเพื่อประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้องบริหารงานไม่โปร่งใส ไม่รับผิดชอบ ไม่ทุ่มเท และหรือขาดความน่าเชื่อถือ” และข้อ 1 “ไม่มีศักยภาพในการบริหารกลุ่มออมทรัพย์” ไม่มีปัญหา

สรุป คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้และบ้านป่าสาอยู่ในระดับไม่มีปัญหาด้านคณะกรรมการ

3.ปัญหาด้านสมาชิก

คณะกรรมการบ้านสันตน์ม่วงใต้มีปัญหาด้านสมาชิกอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าเห็นว่าในด้านสมาชิกพบว่าข้อที่มีระดับปัญหาน้อยคือ ข้อ 2 “สมาชิกไม่มีวินัยทางการเงิน ส่งเงินค่าหุ้น เงินสัจจะ และชำระหนี้ล่าช้า” และข้อ 3 “กู้ยืมเงินไปใช้จ่ายไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ หรือนำเงินไปใช้ฟุ่มเฟือยทำให้หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น” และพบว่าข้อ 1 เป็นข้อที่ไม่มีปัญหาคือ “สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตส่วนใหญ่หวังจะกู้เงินเพียงอย่างเดียว”

คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์บ้านป่าสามีปัญหาด้านสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าเห็นว่าในด้านสมาชิกพบว่าทั้ง 3 ข้อ มีระดับปัญหาปานกลาง ข้อ 3 “กู้ยืมเงินไปใช้จ่ายไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ หรือนำเงินไปใช้ฟุ่มเฟือยทำให้หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น” ข้อ 1 “สมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มออม

ทรัพย์เพื่อการผลิตส่วนใหญ่หวังจะกู้เงินเพียงอย่างเดียว” และข้อ 2 “สมาชิกไม่มีวินัยทางการเงิน ส่งเงินค่าหุ้น เงินสัจจะ และชำระหนี้ล่าช้า”

สรุป คณะกรรมการบ้านสันตน์มั่งงี้ได้และบ้านป่าสามมีปัญหาด้านสมาชิกในข้อ 2 “สมาชิกไม่มีวินัยทางการเงิน ส่งเงินค่าหุ้น เงินสัจจะ และชำระหนี้ล่าช้า” และข้อ 3 “กู้ยืมเงินไปใช้จ่ายไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ หรือนำเงินไปใช้ฟุ่มเฟือยทำให้หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น”

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved